

Lleis

Llei 30/2025, del 15 de desembre, de text consolidat d'auditoria de comptes del Principat d'Andorra.

Atès que dins del termini d'un mes des de la seva publicació en el Butlletí del Consell General, establert per l'article 116.6 del Reglament del Consell General, no han estat formulades objeccions per part dels consellers generals o dels grups parlamentaris, en data 15 de desembre del 2025, ha quedat aprovat el projecte de consolidació següent:

Llei 30/2025, del 15 de desembre, de text consolidat d'auditoria de comptes del Principat d'Andorra

Exposició de motius

Amb la promulgació de la Llei 10/2024, del 27 de maig, d'auditoria de comptes del Principat d'Andorra, es va establir un marc normatiu per al desenvolupament de l'activitat auditora en el país, alineant-la amb els estàndards internacionals i dotant-la d'un sistema de supervisió adequat. Tanmateix, l'aplicació pràctica de la Llei 10/2024 va posar en relleu la necessitat d'introduir-hi ajustaments tècnics i precisions normatives per fer més eficaços el funcionament del sistema de supervisió d'auditoria i l'exercici de la professió. Per això, el Consell General va aprovar la Llei 8/2025, del 15 d'abril, de modificació de la Llei 10/2024, del 27 de maig, d'auditoria de comptes del Principat d'Andorra. Donat l'abast de les modificacions esmentades anteriorment i per facilitar la consulta de la norma d'ara endavant, és aconsellable aprovar el text consolidat de la Llei d'auditoria de comptes del Principat d'Andorra, amb què es deroguen les lleis 10/2024, del 27 de maig, d'auditoria de comptes del Principat d'Andorra i 8/2025, del 15 d'abril, de modificació de la Llei 10/2024, del 27 de maig, d'auditoria de comptes del Principat d'Andorra.

Aquesta Llei estableix el marc legal per desenvolupar l'activitat d'auditoria de comptes al Principat d'Andorra, d'acord amb els estàndards internacionals i la Directiva europea d'auditoria 2006/43, i amb l'objectiu de reforçar la transparència i la fiabilitat de la informació econòmica i financera de les entitats. L'auditoria de comptes contribueix a la confiança en el sistema econòmic i financer, atès que proporciona una opinió independent sobre la imatge fidel dels comptes anuals. Per elaborar la norma s'han considerat com a referents els principis del Consell de Normes Internacionals d'Ètica per a Professionals de la Comptabilitat (IESBA) i els estàndards del Consell de Normes Internacionals d'Auditoria i Assegurament (IAASB).

La Llei desenvolupa el Sistema de Supervisió d'Auditoria de Comptes, que depèn orgànicament del ministeri encarregat de les finances i és regit per un supervisor d'auditoria de comptes amb plenes garanties d'independència i objectivitat. Aquest supervisor vetlla per la qualitat de l'activitat auditora i exerceix, quan escau, la potestat sancionadora. A més, presideix la Comissió de Supervisió d'Auditoria de Comptes, en què participen representants del sector públic i privat per definir les línies estratègiques de la supervisió, la formació contínua i les normes d'ètica professional, independència i secret professional.

Finalment, s'han dut a terme harmonitzacions del llenguatge i de determinats conceptes per assegurar-ne la coherència interna i facilitar-ne la comprensió, atès que es van detectar expressions i definicions que apareixien formulades de maneres diverses en els textos legals anteriors.

Aquesta Llei s'estructura en sis capítols, tres disposicions addicionals, una disposició addicional, dos disposicions derogatòries i nou de finals. El primer capítol estableix les disposicions generals de la norma, en fixa l'objecte i hi introdueix les definicions. El capítol segon desenvolupa els elements principals de l'activitat d'auditoria de comptes. El capítol tercer se subdivideix en quatre seccions i estableix els requisits per desenvolupar la professió d'auditor de comptes així com els seus principals principis d'actuació, i també crea

el Registre d'Auditors de Comptes. El capítol quart defineix els mecanismes de supervisió, que tenen per objectiu garantir la qualitat dels treballs d'auditoria de comptes. El capítol cinquè inclou el règim sancionador específic de la professió regulada. I, finalment, el capítol sisè incorpora un conjunt de taxes associades a la prestació de serveis d'auditoria de comptes.

En les disposicions addicionals es recullen quines són les entitats obligades a auditar-se, sense perjudici del que estableixen altres disposicions legals a Andorra, les obligacions inicials de registre per a les societats d'auditoria i les especificitats sectorials en el cas d'auditories d'entitats bancàries i de les companyies asseguradores de capitalització. Les nou disposicions finals preveuen el desplegament reglamentari d'aquesta Llei, les adaptacions dels estatuts del Col·legi Oficial d'Economistes d'Andorra, una modificació de la Llei 20/2007, del 18 d'octubre, de societats anònimes i de responsabilitat limitada respecte a les entitats obligades a auditar-se, modificacions de diverses lleis que tracten alguna qüestió relacionada amb l'auditoria per adaptar-les al que disposa aquesta Llei i l'entrada en vigor de la norma. S'han suprimit les disposicions transitòries primera i segona de la Llei 10/2024, del 27 de maig, d'auditoria de comptes del Principat d'Andorra per haver quedat exhaurides.

Capítol primer. Disposicions generals

Article 1. *Objecte i àmbit d'aplicació*

1. Aquesta Llei té per objecte regular l'auditoria de comptes, tant obligatòria com voluntària, mitjançant l'establiment de les condicions i els requisits de necessària observança en l'exercici d'aquesta activitat, així com la regulació del sistema de supervisió i els mecanismes de cooperació internacional en relació amb la dita activitat.

2. Als efectes d'aquesta Llei, s'entén per auditoria de comptes la professió regulada efectuada per un auditor de comptes, qualificat i independent, consistent en la revisió i verificació de documents comptables, amb l'objecte d'emetre un informe d'auditoria que pugui tenir efectes davant de tercers.

L'auditoria de comptes ha de portar-se a terme seguint el que s'estableix a les normes d'auditoria a les quals es fa referència a l'article 8 d'aquesta Llei, per poder emetre una opinió sobre si els comptes auditats expressen la imatge fidel d'acord amb el marc d'informació financera que resulti aplicable. Així mateix, ha de comprendre, en els casos en què sigui obligatori, la verificació de la concordança de l'informe de gestió amb els dits comptes.

3. L'auditoria de comptes, en funció dels estats financers o documents comptables objecte d'examen, es refereix a una de les modalitats següents:

- a) Auditoria de comptes anuals, que consistirà en verificar dits comptes a efectes de dictaminar si expressen la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera i dels resultats de l'entitat auditada, d'acord amb la normativa comptable que en resulti d'aplicació.
- b) Auditoria d'altres estats financers o documents comptables, que consistirà en verificar i dictaminar si els estats financers o documents comptables expressen la imatge fidel o han sigut preparats de conformitat amb la normativa aplicable.

4. L'auditoria de comptes ha de ser efectuada necessàriament per un auditor de comptes degudament registrat, mitjançant l'emissió de l'informe corresponent i amb subjecció als requisits i les formalitats establerts en aquesta Llei.

5. El disposat en aquesta Llei resulta d'aplicació a les auditories de comptes que realitzin les entitats privades i els òrgans del sector públic d'àmbit estatal o comunal en l'exercici de les seves competències, sempre que no es contradigui amb la seva legislació específica.

Article 2. *Definicions*

A efectes d'aquesta Llei, s'apliquen les definicions següents:

1. Auditor de comptes: persona física autoritzada per exercir la professió regulada d'auditoria de comptes a Andorra o persona jurídica que compleix amb els requisits establerts en l'article 10 d'aquesta Llei per

exercir l'auditoria de comptes a Andorra, i que en aquest cas ha d'estar representada per un auditor de comptes persona física.

2. Auditor legal: auditor de comptes designat per efectuar l'auditoria obligatòria dels comptes anuals d'una entitat.

3. Auditoria legal: l'auditoria dels comptes anuals o dels comptes consolidats de la societat auditada corresponent a un exercici econòmic en els termes exigits per la legislació.

4. Supervisor d'Auditoria de Comptes: el supervisor d'Auditoria de Comptes o supervisor regeix el Sistema de Supervisió d'Auditoria de Comptes, depèn orgànicament del ministeri encarregat de les finances, i assumeix el rol de supervisor del sector.

5. Independència: la independència és:

a) Actitud mental independent: actitud mental que permet expressar una conclusió sense influències que comprometin el judici professional i que un individu actuï amb integritat, objectivitat i escepticisme professional.

b) Independència aparent: suposa evitar els fets i les circumstàncies que són tan rellevants que un tercer amb judici i ben informat, sospesant tots els fets i les circumstàncies específics, probablement conclouria que la integritat, l'objectivitat o l'escepticisme professional de la firma o d'un membre de l'equip de l'encàrrec d'auditoria s'han vist compromesos.

6. Client d'auditoria: als efectes exclusius d'independència, una entitat respecte a la qual una firma fa un encàrrec d'auditoria. Quan el client és una entitat cotitzada, el concepte de client d'auditoria sempre inclou, a part de l'entitat auditada, les entitats que hi estan vinculades. Quan el client d'auditoria no és una entitat cotitzada, el client d'auditoria inclou les entitats vinculades sobre les quals el client té un control directe o indirecte.

7. Entitats d'interès públic: tenen la consideració d'entitats d'interès públic, en el marc d'aquesta Llei, les entitats emissores de valors admesos a negociació en mercats oficials de valors, les entitats bancàries, les companyies asseguradores del ram de vida, el Fons de reserva de jubilació i totes les entitats que així ho considerin en la seva normativa de creació.

8. Entitat vinculada: s'entén per entitat vinculada als efectes exclusius d'independència el que s'estipula en el codi IESBA (Consell de Normes Internacionals d'Ètica per a Professionals de la Comptabilitat).

9. Equip d'auditoria:

a) Tots els membres de l'equip d'encàrrec en relació amb un encàrrec d'auditoria.

b) Tots els membres dins de la firma que puguin influir directament sobre el resultat de l'encàrrec d'auditoria, inclosos:

(i) Els que recomanen la remuneració o fan la supervisió directa, així com els que dirigeixen o supervisen de qualsevol altra manera l'auditor responsable global de l'encàrrec en relació amb l'execució de l'encàrrec d'auditoria, inclosos tots els nivells jeràrquics superiors fins a la persona que és el soci principal o soci director (conseller delegat o equivalent).

(ii) Als qui es consulta en connexió amb qüestions tècniques o específiques del sector, de les transaccions o dels fets relatius a l'encàrrec.

(iii) Els que fan el control de qualitat per a l'encàrrec.

(iv) Tots els que dins d'una firma de la xarxa que puguin influir directament sobre el resultat de l'encàrrec d'auditoria.

10. Família immediata: cònjuge (o equivalent) o dependent.

11. Firma: un professional exercent com a persona física o una societat, independentment de la seva forma jurídica, o qualsevol altra entitat d'auditoria que controla les dites parts, mitjançant la propietat, la gestió o altres mitjans; i una entitat controlada per les dites parts, mitjançant la propietat, la gestió o altres mitjans.

12. Interès financer: participació a través d'un instrument de capital o un altre valor, obligació, préstec o un altre instrument de deute d'una entitat, inclosos els drets i les obligacions d'adquirir la dita participació i els derivats relacionats directament amb la mateixa.

13. Interès financer directe: es refereix a l'interès financer:

- a) Que és propietat directa i està sota el control d'una persona o entitat (inclosos els gestionats de manera discrecional per tercers); o
- b) Del qual s'és beneficiari a través d'un instrument d'inversió col·lectiva o qualsevol altra estructura de tinença de patrimoni sobre la qual la persona o entitat tenen control, o la capacitat d'influir sobre les decisions d'inversió.

14. Interès financer indirecte: un interès financer del qual s'és beneficiari a través d'un instrument d'inversió col·lectiva o qualsevol altra estructura de tinença de patrimoni sobre la qual la persona o entitat no tenen control, tal com es defineix a l'article 2 del Decret del 15-02-2012 pel qual es modifica el Reglament de formulació dels comptes anuals consolidats, ni la capacitat d'influir sobre les decisions d'inversió.

15. Nivell acceptable: nivell amb el qual un tercer, amb judici i ben informat, sospesant tots els fets i les circumstàncies específics coneguts per l'auditor en aquell moment, probablement conclouria que no compromet la independència.

16. Cadena de comandament: el conjunt d'auditors de comptes que pertanyen a una societat d'auditoria, vinculats per relacions jeràrquiques o verticals, que impliquen un poder de direcció o influència directa sobre el soci d'auditoria responsable de la realització de l'auditoria de comptes. La cadena de comandament només s'entén extensiva a la xarxa quan existeixi una relació jeràrquica efectiva i directa entre l'auditor de comptes responsable de la realització de l'auditoria de comptes o societat d'auditoria i la dita xarxa.

17. Persona restringida: a efectes de l'aplicació de les normes d'independència, es consideren persones restringides les següents:

- a) Els membres de l'equip d'auditoria.
- b) Els socis, directors o gerents que presten o hagin prestat almenys deu hores de serveis distints de l'auditoria al client d'auditoria, computats en base anual.
- c) Els membres de la cadena de comandament.

18. Xarxa: l'estructura a la qual pertany un auditor o una societat d'auditoria i que té clarament per objectiu compartir beneficis o costos, o que comparteix propietat, control o gestió comunes, polítiques i procediments de control de la qualitat comuns, una estratègia empresarial comuna, l'ús d'un nom comercial comú, o una part significativa dels seus recursos professionals.

19. Soci: persona que, amb independència que tingui o no jurídicament aquesta condició, està autoritzada per la societat d'auditoria per a la firma d'informes d'auditoria.

20. Auditors exercents: auditors de comptes que desenvolupen l'activitat d'auditoria de comptes com a responsables i signants d'informes d'auditoria d'acord amb el que s'estableix en aquesta Llei i que han satisfet la fiança o l'aval i l'assegurança de responsabilitat civil regulades en l'article 22.

21. Auditors no exercents: auditors de comptes que no desenvolupen l'activitat d'auditoria de comptes com a responsables i signants d'informes d'auditoria o que no hagin satisfet la fiança o l'aval i l'assegurança de responsabilitat civil regulades en l'article 22.

22. Branca d'Auditors del Col·legi Oficial d'Economistes d'Andorra: branca d'especialització dins del Col·legi Oficial d'Economistes d'Andorra que agrupa les persones físiques exercents o no exercents inscrites al Registre d'auditors de Comptes desenvolupat a l'article 12 d'aquesta Llei.

Capítol segon. Auditoria de comptes

Article 3. *Informe d'auditoria*

L'informe d'auditoria es redacta i es presenta d'acord amb el que s'estableix a la norma internacional d'auditoria aplicable. En qualsevol cas:

1. L'informe d'auditoria de comptes és degudament signat per la persona o les persones que l'hagin elaborat, identificant els noms i cognoms dels professionals signants i també el nom de la societat d'auditoria en cas que signi en representació d'alguna firma, i el número del registre d'auditors del soci o la persona que actuï en representació de la firma.
2. L'informe d'auditoria ha d'anar acompanyat necessàriament de la totalitat de documents que componen els comptes objecte d'auditoria i, si escau, de l'informe de gestió.
3. En cap cas, l'informe d'auditoria de comptes no pot ser publicat parcialment o en extracte. Quan l'informe estigui disponible públicament pot fer-se referència a la seva existència; en aquest cas, tret que l'opinió sigui favorable, s'ha de fer referència al tipus d'opinió emesa.
4. Els informes d'auditoria de comptes s'emeten sota la responsabilitat de la persona o les persones que l'hagin signat, i queden subjectes a les prescripcions d'aquesta Llei.

Article 4. *Contractació*

1. Els auditors de comptes i les societats d'auditoria són contractats en relació amb l'auditoria legal per un període de temps determinat inicialment, que no pot ser inferior a tres anys ni superior a vuit a comptar de la data en què s'iniciï el primer exercici que s'audita, i poden ser contractats per períodes successius d'un màxim de tres anys un cop que hagi finalitzat el període inicial. Si, en la data d'aprovació dels comptes anuals corresponents a l'últim exercici del període de contractació inicial o de pròrroga del mateix període, ni l'auditor de comptes o la societat d'auditoria ni l'entitat auditada no manifesten la seva voluntat contrària, el contracte queda tàcitament prorrogat per un termini de tres anys. Aquest apartat no és d'aplicació a les entitats o òrgans del sector públic estatal o comunal en l'exercici de les seves funcions.
2. Durant el període inicial, o abans que finalitzi cada un dels treballs per als quals foren contractats un cop acabat el període inicial, no pot rescindir-se el contracte sense que hi hagi una causa justa. Les divergències d'opinions sobre tractaments comptables o procediments d'auditoria no són causa justa.

Article 5. *Revocació del contracte d'auditoria, renúncia i no emissió de l'informe*

1. La revocació del nomenament d'auditor pels òrgans competents de l'entitat auditada ha d'estar originada per l'existència de causa justa.
2. L'informe d'auditoria ha de ser emès pels auditors de comptes de conformitat amb la carta d'encàrrec subscripta entre les parts. La no emissió de l'informe d'auditoria o la renúncia a continuar amb el contracte d'auditoria tan sols poden produir-se en els supòsits en els quals concorri alguna de les circumstàncies següents:
 - a) Existència d'amenaques que puguin comprometre de forma greu la independència i l'objectivitat de l'auditor.
 - b) Impossibilitat d'efectuar el treball encomanat a l'auditor o a la societat d'auditoria per circumstàncies alienes a ells.
 - c) En els supòsits en els quals el client es comporti de manera presumptament fraudulenta i es generi un perjudici per a l'auditor, en associar el seu nom a comptes anuals que puguin arribar a estar formulats fraudulentament.

En els supòsits anteriors, cal informar raonadament el supervisor de les circumstàncies determinants de la no emissió de l'informe, l'abstenció o, si escau, la renúncia a continuar amb el contracte d'auditoria, en la forma i en els terminis que es determinin reglamentàriament.

Article 6. Obligació d'informació

Les empreses o entitats auditades estan obligades a facilitar tota la informació que sigui necessària a judici de l'auditor per fer els treballs d'auditoria de comptes, i és responsabilitat dels seus administradors el compliment d'aquesta obligació. Així mateix, la persona o les persones que facin aquests treballs estan obligades a requerir, verbalment o per escrit, tota la informació que considerin necessària per emetre l'informe d'auditoria de comptes.

Article 7. Auditoria dels comptes consolidats

1. Aquesta Llei també és aplicable a l'auditoria dels comptes anuals consolidats o estats financers consolidats.

2. En el supòsit d'auditoria legal dels comptes consolidats d'un grup d'empreses, l'auditor de comptes o grup d'auditors que facin l'auditoria queden obligats a documentar en els seus papers de treball la seva avaluació del treball d'auditoria efectuat per auditors tercers en relació amb components significatius per a l'auditoria del grup d'acord amb les normes d'auditoria aplicables, en la forma i pel temps que s'estableixi reglamentàriament. La documentació conservada per l'auditor del grup ha de permetre al supervisor, o a l'entitat en la qual delegui, supervisar adequadament el treball de l'auditor o la societat d'auditoria del grup en relació amb l'auditoria dels comptes consolidats.

En el cas que una entitat significativa, mesurada en termes d'importància relativa, que formi part del conjunt consolidable sigui auditada per auditors de comptes o societats d'auditoria amb els quals no existeixi un acord d'intercanvi d'informació sobre la base de reciprocitat, l'auditor de comptes que faci l'auditoria dels comptes anuals consolidats, o d'altres estats financers o documents comptables consolidats, és responsable d'aplicar els procediments que es determinin reglamentàriament. Aquests procediments faciliten l'accés del supervisor a la documentació del treball d'auditoria efectuat pels esmentats auditors de comptes o societats d'auditoria, inclosos els papers de treball pertinents per a l'auditoria del grup, i a aquest efecte han de conservar una còpia d'aquesta documentació o acordar per escrit amb aquests auditors de comptes o societats d'auditoria un accés adequat i il·limitat perquè l'auditor del grup la remeti al supervisor, quan aquest darrer ho requereixi.

En cas d'existir impediments legals o d'un altre tipus que dificultessin la transmissió dels papers de treball d'auditoria d'un tercer país a l'auditor del grup, la documentació conservada per aquest auditor inclouria l'evidència que ha aplicat els procediments adequats per obtenir accés a la documentació relativa a l'auditoria i, en cas d'impediments diferents dels legals derivats de la legislació nacional, la prova que demostrï l'existència d'aquests impediments.

3. Els auditors de comptes o societats d'auditoria que emetin l'opinió sobre els comptes anuals consolidats assumeixen la plena responsabilitat de l'informe d'auditoria en relació amb els comptes consolidats.

Article 8. Normes d'auditoria

Les normes d'auditoria de comptes constitueixen el cos normatiu que ha d'observar necessàriament l'auditor de comptes o la societat d'auditoria en l'exercici de les seves funcions i sobre el qual han de basar-se les actuacions professionals per expressar una opinió tècnica i responsable.

Les normes d'auditoria estan integrades per les normes internacionals d'auditoria i les normes internacionals sobre control de qualitat emeses pel Consell de Normes Internacionals d'Auditoria i Assegurament (IAASB) o les seves adequacions a Andorra, les normes incloses en aquesta Llei i, si escau, les incloses en la legislació mercantil nacional i les que pugui emetre el supervisor.

Addicionalment, les guies i interpretacions emeses per l'IAASB –tals com les referides a l'aplicació de les normes d'auditoria per petits i mitjans auditors– poden ser utilitzades pels auditors de comptes.

Capítol tercer. Exercici de la professió regulada d'auditoria

Secció primera. Condicions i requisits per a l'exercici de la professió regulada d'auditoria

Article 9. *Exercici de la professió regulada d'auditoria*

1. L'auditoria de comptes únicament pot ser exercida pels auditors de comptes o les societats d'auditoria que figurin inscrits al Registre d'Auditors de Comptes com a exercent i que hagin satisfet la fiança o l'aval i l'assegurança de responsabilitat civil regulades a l'article 22.

2. Per estar inscrit al Registre d'Auditors de Comptes es requereix:

- a) Ser major d'edat.
- b) Tenir la nacionalitat o la residència efectiva i permanent a Andorra o bé tenir la nacionalitat o residència permanent i efectiva en països amb els quals existeixi un acord de reciprocitat per a l'exercici de la professió d'auditoria.
- c) No trobar-se incurs en cap causa d'incompatibilitat.
- d) No tenir antecedents penals per delictes dolosos en els darrers cinc anys.
- e) Acreditar la competència professional per a l'exercici de l'auditoria, d'acord amb el que estableixen els apartats 3 i 4 a continuació.
- f) Estar en possessió d'un diploma oficial de llengua catalana de nivell B2 emès pel Govern d'Andorra, o d'un títol, diploma o certificat equivalent degudament reconegut pel Govern d'Andorra.

3. L'acreditació de la competència es fa d'acord amb els requisits següents:

3.1. Via acadèmica i professional

- a) Estar en possessió d'un títol d'ensenyament superior reconegut al Principat d'Andorra amb un nivell mínim corresponent a un primer cicle universitari.
- b) Haver efectuat una pràctica professional. La dita pràctica ha de ser d'una durada mínima de tres anys en treballs efectuats en l'àmbit financer i comptable, i es refereix especialment a comptes anuals, comptes consolidats o estats financers anàlegs. Almenys dos anys de la dita pràctica s'han de fer amb un auditor de comptes, una societat d'auditoria o en els òrgans de control intern (Intervenció General de l'Administració de l'Estat i dels comuns) i extern (Tribunal de Comptes) del sector públic i l'òrgan de supervisió del sistema financer i del sistema assegurador (AFA), participant en auditories financeres.
- c) Superar un examen de competència professional teòric i pràctic fixat reglamentàriament, que organitza la Branca d'Auditors del Col·legi Oficial d'Economistes d'Andorra amb la col·laboració de la Universitat d'Andorra i/o amb acords de col·laboració amb altres col·legis d'auditors d'estats membres de la Unió Europea, i sempre amb el control del supervisor d'Auditoria de Comptes.

3.2. Via exclusivament professional

- a) Que durant quinze anys s'ha dedicat a activitats professionals que li han permès adquirir experiència suficient en els àmbits de les finances, el dret i la comptabilitat; o bé
- b) Que durant set anys s'ha dedicat a activitats professionals en aquests àmbits i, a més, ha seguit una pràctica professional esmentada a la lletra *b* de l'apartat anterior.
- c) Addicionalment, en ambdós casos ha d'haver superat un examen de competència professional teòric i pràctic fixat reglamentàriament, que organitza la Branca d'Auditors del Col·legi Oficial d'Economistes d'Andorra amb la col·laboració de la Universitat d'Andorra i/o amb acords de col·laboració amb altres col·legis d'auditors d'estats membres de la Unió Europea, i sempre amb el control del supervisor d'Auditoria de Comptes.

4. Per a l'acreditació de la competència professional d'auditors legals que hagin estat autoritzats en altres estats, han de complir acumulativament els requisits següents:

- a) Disposar d'un certificat emès per l'organisme regulador de l'altre estat que acrediti la seva condició legal d'auditor.

b) Fer una prova d'aptitud professional en la llengua oficial del Principat d'Andorra i sobre una llista de matèries determinades reglamentàriament, o alternativament un període de pràctiques de tres anys sota la responsabilitat d'un professional inscrit al Registre d'Auditors d'Andorra i acompanyat d'una formació complementària d'acord amb el que s'estableix reglamentàriament.

Article 10. *Exercici de la professió regulada d'auditoria de comptes per societats d'auditoria*

1. Poden inscriure's al Registre d'Auditors de Comptes les societats d'auditoria de comptes que compleixin tots i cada un dels requisits següents:

- a) Que les persones físiques que dirigeixin els treballs i signin els informes d'auditoria en nom de la societat d'auditoria estiguin autoritzades per exercir la professió regulada d'auditoria de comptes a Andorra.
- b) Que la majoria dels drets de vot corresponguin a auditors de comptes o societats d'auditoria autoritzats per dur a terme l'activitat d'auditoria de comptes a Andorra, a la Unió Europea o a altres països amb els quals existeixi un acord bilateral o multilateral.
- c) Que una majoria dels membres de l'òrgan d'administració siguin auditors de comptes o societats d'auditoria autoritzats per exercir l'auditoria de comptes a Andorra, la Unió Europea o a altres països amb els quals existeixi un acord bilateral o multilateral. En cas que l'òrgan d'administració no tingui més de dos membres, almenys un d'ells ha de complir les condicions establertes en aquest apartat.

2. La direcció i la firma dels treballs d'auditoria efectuats per una societat d'auditoria de comptes corresponen almenys a un auditor de comptes designat per la societat d'auditoria i que estigui autoritzat per exercir l'auditoria a Andorra. L'informe d'auditoria pot ser signat addicionalment per un auditor de comptes pertanyent a la mateixa xarxa i autoritzat per exercir en un tercer país que tingui com a mínim els mateixos estàndards que els requerits per aquesta Llei i que estigui designat a aquest efecte per la societat d'auditoria.

3. Les societats d'auditoria a través de les quals s'exerceixi la professió regulada d'auditoria de comptes a Andorra han de disposar en aquest país dels mitjans humans i materials necessaris per exercir la dita activitat, excepte que hi hagi un acord bilateral o multilateral amb un tercer país o fins al moment que aquest acord existeixi, i segons s'estableixi reglamentàriament.

4. Les societats d'auditoria han de disposar dels procediments interns de qualitat suficients per poder garantir com a mínim els aspectes següents:

- a) Els propietaris, membres del consell d'administració o membres d'òrgans de govern de la societat d'auditoria no han de poder influir en la independència o l'objectivitat de l'auditor que duu a terme l'auditoria d'una societat. De la mateixa manera, aquests procediments han de permetre garantir que es compleixen les condicions d'independència establertes a l'article 15.
- b) Les societats d'auditoria han de tenir procediments administratius i comptables sòlids, així com mecanismes de control i protecció suficients dels seus sistemes informàtics. També han d'avaluar i registrar tot element que pugui suposar un risc per al desenvolupament correcte de la seva activitat d'auditoria.
- c) Les societats d'auditoria garanteixen que els seus treballadors que participin en l'activitat d'auditoria tinguin la formació adequada d'acord amb les funcions que desenvolupin.
- d) Les societats d'auditoria han de definir els procediments necessaris per al bon desenvolupament de les auditories i els seus processos de revisió i de control de qualitat, així com el seu procés d'arxivament. Aquests procediments també han d'incloure elements d'organització del treball com, per exemple, la designació del responsable principal de cada auditoria, i la garantia que es disposa dels recursos suficients, incloent-hi en càrregues de treball, per desenvolupar-la correctament.
- e) Les societats d'auditoria han de mantenir un registre de les entitats auditades on s'incloguin com a mínim les seves principals dades d'identificació i els treballs desenvolupats amb els honoraris corresponents.
- f) Aquests procediments de qualitat suficients han de ser objecte d'una revisió anual per part de la societat i se n'han de registrar les conclusions, així com les millores per desenvolupar.

Article 11. *Formació contínua*

1. Els auditors de comptes autoritzats en els termes d'aquesta Llei participen, en els termes i les condicions que s'estableixin reglamentàriament, en programes de formació contínua que garanteixin un nivell suficient de coneixements teòrics, qualificacions i valors professionals.
2. L'incompliment de l'obligació de participar en els programes de formació contínua a què es refereix l'apartat anterior és sancionat en els termes d'aquesta Llei.

Secció segona. Registre d'Auditors de Comptes**Article 12.** *Registre d'Auditors de Comptes*

1. Es crea el Registre d'Auditors de Comptes, que depèn del ministeri encarregat de les finances.
2. Els auditors de comptes i les societats d'auditoria que hagin estat autoritzades pel supervisor, en els termes establerts en aquesta Llei, s'inscriuen d'ofici al Registre d'Auditors de Comptes.
3. El Registre, que té naturalesa administrativa i caràcter públic, té seccions diferents per als auditors de comptes i per a les societats d'auditoria. La informació que hi és continguda ha de ser accessible per mitjans electrònics.
4. Cal desenvolupar reglamentàriament el procediment d'inscripció i d'actualització de dades, l'accés i l'organització i el funcionament del Registre.
5. Respecte als auditors persones físiques, el Registre conté almenys la informació següent relativa als auditors de comptes persones físiques autoritzats en els termes d'aquesta Llei:
 - a) Número individual d'identificació.
 - b) Nom i adreça professional.
 - c) Si escau, nom, adreça, correu electrònic i número de registre de la societat o societats d'auditoria per a les quals treballa com a empleat o amb les quals està relacionat com a soci o persona autoritzada per a la signatura d'informes d'auditoria.
 - d) Si està inscrit com a exercent o no exercent.
6. El Registre conté, almenys, la informació següent relativa a les societats d'auditoria autoritzades en els termes d'aquesta Llei:
 - a) Número individual d'identificació.
 - b) Denominació social i adreça.
 - c) Forma jurídica.
 - d) Informació de contacte.
 - e) Noms i adreces de treball de tots els accionistes.
 - f) Noms i adreces de treball de tots els membres de l'òrgan d'administració, gestió o direcció.
 - g) Si escau, la pertinença a una xarxa i identificació de la mateixa xarxa.
 - h) Persones autoritzades per la societat per signar informes d'auditoria de comptes en nom i representació de la mateixa societat.
7. Els auditors persones físiques o les societats d'auditoria han de comunicar al responsable del Registre qualsevol canvi de les seves dades. Aquesta comunicació s'ha d'efectuar com a màxim en el termini d'un mes des que s'ha produït el canvi en la seva situació.

Article 13. *Coordinació i col·laboració del supervisor d'Auditoria de Comptes amb les autoritats competents d'altres estats i els organismes supervisors andorrans*

1. El supervisor ha de col·laborar amb les autoritats dels estats amb què Andorra hagi signat els acords de reciprocitat necessaris, i que tinguin competències atribuïdes en matèria d'autorització, registre, control de qualitat, investigació i règim disciplinari de l'auditoria de comptes; i pot, a aquest efecte, intercanviar la informació que calgui i, si escau, dur a terme una investigació a petició d'un d'aquests estats, o sol·licitar a un estat amb el qual s'hagi signat un acord de reciprocitat la realització d'una investigació en el seu territori.

A aquest efecte, i en els termes que s'acorden amb les autoritats competents de tercers països sobre la base de la reciprocitat, el supervisor pot permetre l'enviament a l'autoritat competent d'un tercer país de papers de treball o altres documents de què disposin els auditors de comptes i les societats d'auditoria, que es refereixin a auditories de societats amb domicili social a Andorra i que hagin emès valors en aquest tercer país o de societats que formin part d'un grup que publiqui els comptes anuals consolidats en el dit tercer país.

En els supòsits en què un auditor de comptes o una societat d'auditoria deixin d'estar inscrits al Registre d'Auditors de Comptes, el supervisor ho comunica a les autoritats dels estats a què es refereix l'apartat anterior en els quals l'auditor o la societat estiguin autoritzats per a l'exercici de l'activitat auditora, juntament amb les raons que ho justifiquin.

2. L'intercanvi d'informació previst a l'apartat anterior es fa amb la celeritat i la diligència degudes; en aquest cas és aplicable l'obligació de guardar secret, en els termes recollits en aquesta Llei.

3. Sense perjudici del que es disposa als apartats anteriors, el supervisor pot negar-se a facilitar la informació a les autoritats competents d'altres estats o a fer una investigació sol·licitada per aquestes autoritats quan subministrar aquesta informació o fer aquesta investigació perjudiquin la sobirania, la seguretat o l'interès general d'Andorra, o quan s'hagin iniciat procediments judicials o s'hagi dictat sentència ferma en els dits procediments sobre els mateixos fets i contra els mateixos auditors i societats d'auditoria.

4. El supervisor d'Auditoria de Comptes ha de col·laborar amb els organismes o les autoritats competents de supervisió de les entitats incloses en l'àmbit d'aplicació d'aquesta Llei. En particular, ha de col·laborar amb els organismes supervisors andorrans en relació amb les funcions que tenen atribuïdes respecte a les entitats subjectes a la seva supervisió. A aquest efecte, pot concloure els convenis de col·laboració oportuns amb aquests organismes, així com sol·licitar tota la informació que resulti necessària per a l'exercici de les competències que el supervisor d'Auditoria de Comptes té atribuïdes.

5. El supervisor d'Auditoria de Comptes ha de facilitar als organismes supervisors andorrans, en relació amb les entitats subjectes a la seva supervisió, la informació necessària per a l'exercici de les seves competències d'acord amb la normativa vigent.

Secció tercera. Ètica professional, independència, objectivitat, confidencialitat i secret professional

Article 14. *Ètica professional*

Els auditors de comptes i les societats d'auditoria desenvolupen la seva activitat amb subjecció als principis d'ètica professional que incloguin, almenys, els d'interès públic de la seva funció, integritat, objectivitat, competència professional i diligència deguda i escepticisme professional.

En aquest sentit, s'entén per escepticisme professional l'actitud d'estar alerta davant de qualsevol circumstància que pugui suposar una incorrecció material dels estats financers auditats, degut a error o frau i ser crític en les conclusions de l'auditoria. En particular, l'auditor de comptes o la societat d'auditoria mantindrà una actitud d'escepticisme professional quan es revisin les estimacions de la direcció de l'entitat i, especialment, en circumstàncies en què s'analitzi la capacitat de l'entitat auditada per seguir com a empresa en funcionament.

Article 15. *Independència i objectivitat*

1. Els auditors de comptes i les societats d'auditoria han de ser independents de l'entitat auditada.

2. Si la independència de l'auditor de comptes o de la societat d'auditoria es veu compromesa per amenaces o factors com interès propi, autorevisió, advocacia, familiaritat o confiança, o intimidació, l'auditor de comptes o la societat d'auditoria han d'aplicar les salvaguardes precises per atenuar-los. Si la importància d'aquests factors en relació amb les salvaguardes aplicades és tal que en comprometen la independència, l'auditor de comptes o la societat d'auditoria s'han d'abstenir de fer l'auditoria. Aquests factors i amenaces són els següents:

- a) Amenaça d'interès propi: amenaça que un interès, financer o altre, influeixi de manera inadequada en el judici o en el comportament de l'auditor.
- b) Amenaça d'autorevisió: amenaça que l'auditor no avalui adequadament els resultats d'un judici efectuat o d'un servei prestat amb anterioritat per l'auditor o per una altra persona de la firma a la qual pertany, que l'auditor utilitzarà com a base per arribar a una conclusió com a part d'un servei actual.
- c) Amenaça d'advocacia: amenaça que un auditor promogui la posició d'un client o de l'entitat per a la qual treballa fins al punt de posar en perill la seva objectivitat.
- d) Amenaça de familiaritat: amenaça que, degut a una relació perllongada o estreta amb un client o amb l'entitat per a la qual treballa, l'auditor es mostri massa afí als seus interessos o accepti amb massa facilitat el seu treball, i
- e) Amenaça d'intimidació: amenaça que pressions reals o percebudes, inclosos els intents d'exercir una influència indeguda sobre l'auditor, el dissuadeixin d'actuar amb objectivitat.

3. Els auditors identifiquen les amenaces en relació amb la independència, avaluen la importància de les amenaces que s'han identificat i, quan sigui necessari, apliquen salvaguardes per eliminar les amenaces o reduir-les a un nivell acceptable. Quan l'auditor determini que no es disposa de salvaguardes adequades o que no es poden aplicar per eliminar les amenaces o reduir-les a un nivell acceptable, l'auditor elimina la circumstància o la relació que origina les amenaces o refusa l'encàrrec d'auditoria o hi posa fi.

4. L'auditor de comptes o la societat d'auditoria documenten el procés d'anàlisi descrit a l'apartat 3 anterior juntament amb les conclusions a què han arribat. A la dita documentació s'apliquen els terminis de custòdia establerts en termes generals per als papers de treball.

5. El període de còmput per considerar les amenaces a la independència de l'auditor comprèn des del primer dia de l'exercici que s'audita fins a la data en què l'auditor acaba completament el seu encàrrec i emet l'últim dels informes que tingui encomanats. No obstant això, en el supòsit que la data d'acceptació del nomenament com a auditor sigui anterior al primer dia de l'exercici que s'ha d'auditar, la data en què s'inicia el període de còmput és l'esmentada data d'acceptació del nomenament.

En qualsevol cas, n'hi ha prou que les amenaces derivades dels paràgrafs b) i h) de l'article següent es resolguin amb anterioritat a l'acceptació del nomenament com a auditor.

6. Durant l'any següent al cessament en les seves funcions, els auditors de comptes, o, tractant-se d'una societat d'auditoria, el soci signant de l'informe d'auditoria, no poden formar part dels òrgans d'administració, gestió o direcció de l'entitat auditada. Els administradors de l'entitat auditada són responsables del compliment d'aquesta obligació. Aquesta durada és de dos anys en el cas que es tracti d'una entitat d'interès públic.

7. Perquè la independència de l'auditor no es vegi afectada per motiu de l'existència d'honoraris pendents de cobrament, abans d'emetre el seu informe ha d'haver cobrat íntegrament els honoraris corresponents a l'exercici anterior, quan escaigui, així com almenys el 50% dels honoraris de l'auditoria en curs.

Article 16. Amenaces específiques a la independència

Es considera que, per la seva importància, comprometen en particular la independència de l'auditor de comptes o de la societat d'auditoria les amenaces que es detallen a continuació, amb l'efecte que es descriu a cada cas:

- a) Ni la firma ni una persona restringida, inclosa la seva família immediata, poden tenir un interès financer directe o un interès financer indirecte material amb el client d'auditoria.
- b) Ni la firma ni una persona restringida o la seva família immediata no poden rebre un préstec o un aval d'un client d'auditoria que no sigui un banc o tingui una activitat que inclogui la concessió de préstecs i avals. En el cas que el client d'auditoria sigui un banc o una entitat similar, l'amenaça a la independència es considera que no excedeix un nivell acceptable si el préstec o l'aval es concedeixen en condicions normals de mercat. No obstant això, si la firma rep un préstec del client d'auditoria que és material ha d'implementar salvaguardes addicionals per reduir l'amenaça a un nivell acceptable.

c) Ni la firma ni una persona restringida o la seva família immediata no poden fer préstecs a un client d'auditoria.

d) Es produeix una relació empresarial estreta entre la firma, o un membre de l'equip d'auditoria o un membre de la seva família immediata i un client d'auditoria o la seva direcció quan existeix una relació mercantil o un interès financer comú, i pugui originar una amenaça d'interès propi o d'intimidació. Els exemples de les dites relacions inclouen:

(i) Tenir un interès financer en un negoci comú, bé amb el client o bé amb el seu propietari, amb un administrador, amb un directiu o amb una altra persona que faci activitats d'alta direcció per al dit client.

(ii) Acords per combinar un o més serveis o productes de la firma amb un o més serveis o productes del client i per oferir al mercat el producte o servei resultant que esmentin ambdós parts.

(iii) Acords de distribució o màrqueting sota els quals la firma distribueix o ven els productes o serveis del client, o el client distribueix o ven els productes o serveis de la firma.

(iv) Tret que l'interès financer sigui immaterial i que la relació empresarial sigui qualitativament irrellevant per a la firma i per al client o la seva direcció, l'amenaça que s'origina és tan important que cap salvaguarda no pot reduir-la a un nivell acceptable i per tant no pot establir-se la dita relació.

e) Quan un membre de la família immediata d'un membre de l'equip d'auditoria és:

(i) Administrador o directiu del client d'auditoria; o

(ii) Un empleat en un càrrec que li permet exercir una influència significativa sobre la preparació dels registres comptables del client o sobre els estats financers sobre els quals la firma ha d'expressar una opinió, o va ocupar un càrrec similar durant qualsevol període cobert per l'encàrrec o pels estats financers. En aquest cas, les amenaces en relació amb la independència solament es poden reduir a un nivell acceptable retirant la dita persona de l'equip d'auditoria. La relació és tan estreta que cap altra salvaguarda no pot reduir l'amenaça a un nivell acceptable. En conseqüència, cap persona amb una relació d'aquest tipus no pot ser membre de l'equip d'auditoria.

f) Si un antic membre de l'equip d'auditoria o un soci de la firma han estat contractats pel client d'auditoria en un càrrec que els permet exercir una influència significativa sobre la preparació dels registres comptables del client o dels estats financers sobre els quals la firma ha d'expressar una opinió, i continua havent-hi una connexió econòmica significativa entre la firma i la dita persona, l'amenaça és tan important que cap salvaguarda no pot reduir-la a un nivell acceptable. En conseqüència, si es donés aquesta situació la firma hauria de renunciar a l'encàrrec d'auditoria.

g) Si, durant el període cobert per l'informe d'auditoria, un membre de l'equip d'auditoria va actuar com a administrador o directiu del client d'auditoria o com a empleat amb un càrrec que li permetia exercir una influència significativa sobre la preparació dels registres comptables del client o dels estats financers sobre els quals la firma ha d'expressar una opinió, l'amenaça que s'origina és tan important que cap salvaguarda no pot reduir-la a un nivell acceptable. En conseqüència, la dita persona no pot formar part de l'equip d'auditoria.

h) Si un soci o un empleat de la firma actuen com a administrador, directiu o secretari del consell d'un client d'auditoria, les amenaces d'autorevisió i d'interès propi que s'originen són tan importants que cap salvaguarda no pot reduir-les a un nivell acceptable. En conseqüència, cap soci o empleat no pot actuar com a administrador o directiu d'un client d'auditoria.

i) Rotació de firma: respecte a una auditoria d'una entitat d'interès públic, una firma no pot ser firma auditora durant més de deu anys. Passat aquest termini, la dita firma no pot ser nomenada firma auditora fins que transcorrin almenys tres anys.

j) Rotació de soci: respecte a una auditoria d'una entitat d'interès públic, el soci responsable de l'auditoria no pot participar en la mateixa auditoria durant més de cinc anys consecutius. Passat aquest termini, el soci no pot participar en cap rol rellevant per a l'auditoria de la mateixa entitat fins que transcorrin almenys tres anys consecutius.

k) Els honoraris contingents són honoraris calculats sobre una base predeterminada relacionada amb el resultat d'una transacció o amb el resultat dels serveis prestats per la firma. A efectes d'aquesta secció, no es consideren honoraris contingents els honoraris fixats per un tribunal o una altra autoritat pública. El cobrament efectuat per la firma, directament o indirectament, per exemple a través d'un intermediari, d'uns honoraris contingents respecte a un encàrrec d'auditoria origina una amenaça d'interès propi tan

important que cap salvaguarda no pot reduir-la a un nivell acceptable. En conseqüència, la firma no subscriu cap acord d'honoraris d'aquest tipus.

l) Prestació de serveis que no proporcionen un grau de seguretat a clients d'auditoria per part de la firma. Es considera que els serveis següents plantegen amenaces a la independència de l'auditor que no poden ser mitigades a un nivell acceptable, motiu pel qual l'auditor ha d'abstenir-se de prestar-los o renunciar a l'auditoria:

1) Portar, per part de la firma, comptabilitats de l'entitat auditada, així com la preparació de documents comptables o estats financers de l'entitat auditada. No s'entén com a incompatible l'assistència tècnica o mecànica a l'entitat auditada o l'assessorament comptable a títol informatiu associat a la mateixa auditoria de comptes. Addicionalment, el client pot sol·licitar assessorament tècnic sobre qüestions comptables com la conversió d'uns estats financers d'un marc d'informació financera a un altre (per exemple, amb el fi de complir amb les polítiques comptables del grup o per migrar a un marc d'informació financera diferent, com poden ser les normes internacionals d'informació financera). Es considera que aquestes activitats no originen, en general, amenaces en relació amb la independència mentre la firma no assumeixi una responsabilitat de la direcció del client.

No obstant el que disposa el paràgraf anterior, la firma pot prestar serveis de comptabilitat i de tenidoria de llibres, inclosos els serveis de nòmina i de preparació d'estats financers o d'una altra informació financera, de naturalesa rutinària o mecànica, per a divisions o entitats vinculades d'un client d'auditoria sempre que el personal que presta els serveis no sigui membre de l'equip d'auditoria i que:

(i) Les divisions o entitats vinculades per a les quals es presta el servei siguin, en conjunt, immaterials per als estats financers sobre els quals la firma ha d'expressar una opinió; o que

(ii) Els serveis estiguin relacionats amb qüestions que, en el seu conjunt, són immaterials per als estats financers de la divisió o de l'entitat vinculada.

2) L'assumpció de responsabilitats pròpies de la direcció del client d'auditoria. Per exemple, decidir sobre quines de les recomanacions efectuades per la firma han d'implantar-se.

3) Els serveis de valoració que tinguin un efecte material en els estats financers sobre els quals la firma ha d'expressar una opinió i que impliquen un alt grau de subjectivitat.

4) Serveis d'auditoria interna per a clients d'auditoria que siguin entitats d'interès públic i que es refereixin a:

(i) Una part significativa dels controls interns sobre la informació financera;

(ii) Sistemes de comptabilitat financera que generen informació que és, per separat o de manera agregada, significativa per als registres comptables del client o per als estats financers sobre els quals la firma ha d'expressar una opinió; o

(iii) Imports o informació per revelar que siguin, individualment o de manera agregada, materials per als estats financers sobre els quals la firma ha d'expressar una opinió.

5) Serveis d'auditoria interna per a clients d'auditoria que no siguin entitats d'interès públic, tret que s'apliquin les salvaguardes següents en la prestació del servei:

(i) El client nomena una persona adequada i competent, preferentment pertanyent a l'alta direcció, amb la finalitat que es responsabilitzi en tot moment de les activitats d'auditoria interna i reconegui la seva responsabilitat en el disseny, la implementació i el manteniment del control intern;

(ii) La direcció del client o els responsables del govern de l'entitat revisen, avaluen i aproven l'abast, el risc i la freqüència dels serveis d'auditoria interna;

(iii) La direcció del client avalua l'adequació dels serveis d'auditoria interna i les troballes resultants de la seva realització;

(iv) La direcció del client avalua i determina les recomanacions resultants dels serveis d'auditoria interna que han de ser implementades i gestiona el procés d'implementació; i

(v) La direcció del client informa els responsables del govern de l'entitat de les incidències significatives i de les recomanacions resultants dels serveis d'auditoria interna.

6) Serveis que impliquen el disseny o la implementació de sistemes de tecnologia de la informació per a clients d'auditoria que siguin entitats d'interès públic que:

(a) Constitueixin una part significativa del control intern sobre la informació financera; o

- (b) Generin informació que sigui significativa per als registres comptables del client o per als estats financers sobre els quals la firma ha d'expressar una opinió.
- 7) Serveis que impliquen el disseny o la implementació de sistemes de tecnologia de la informació per a clients d'auditoria que no siguin entitats d'interès públic que:
- (a) Constitueixin una part significativa del control intern sobre la informació financera; o
 - (b) Generin informació que sigui significativa per als registres comptables del client o per als estats financers sobre els quals la firma ha d'expressar una opinió, excepte que s'adoptin les salvaguardes següents:
 - (i) El client reconeix la seva responsabilitat d'establir un sistema de controls interns i de fer-ne un seguiment;
 - (ii) El client assigna la responsabilitat de prendre totes les decisions d'administració respecte al disseny i la implementació del sistema de maquinari o programari a un empleat competent, preferentment membre de l'alta direcció;
 - (iii) El client pren totes les decisions de direcció respecte al procés de disseny i implementació;
 - (iv) El client avalua l'adequació i els resultats del disseny i la implementació del sistema; i
 - (v) El client és responsable del funcionament del sistema (maquinari o programari) i de les dades que utilitza o genera.
- 8) Serveis que impliquen l'actuació com a advocat d'un client d'auditoria en la resolució d'una disputa o un litigi, quan els imports en qüestió siguin materials per als estats financers sobre els quals la firma ha d'expressar una opinió.
- 9) Serveis de selecció de personal a un client d'auditoria que és una entitat d'interès públic respecte a un administrador o directiu de l'entitat o a una persona de l'alta direcció el càrrec del qual li permet exercir una influència significativa sobre la preparació dels registres comptables del client o dels estats financers sobre els quals la firma ha d'expressar una opinió. Els serveis objecte d'aquesta restricció absoluta són els de:
- (a) Recerca o sol·licitud de candidats per als dits càrrecs.
 - (b) Realització de comprovacions de les referències de possibles candidats per als dits càrrecs.
- 10) Regals i invitacions: si la firma o un membre de l'equip d'auditoria accepten regals o invitacions, tret que el seu valor sigui insignificant, les amenaces que s'originen són tan importants que cap salvaguarda no pot reduir-les a un nivell acceptable. En conseqüència, ni la firma ni un membre de l'equip d'auditoria no poden acceptar els dits regals o invitacions.

Article 17. Aplicació de les normes d'independència

Per a tots els aspectes no regulats en aquesta Llei i en els seus desenvolupaments posteriors en matèria d'independència, és aplicable el codi ètic emès pel Consell de Normes Internacionals d'Ètica per a Professionals de la Comptabilitat (el Codi IESBA).

En el cas que firmes estrangeres participin en un encàrrec d'auditoria subjecte a aquesta Llei, els és aplicable en matèria d'independència el Codi IESBA.

Article 18. Deure de secret i accés a la documentació

1. L'auditor de comptes signant de l'informe d'auditoria, la societat d'auditoria i els socis d'aquesta societat, els auditors de comptes designats per dur a terme auditories en nom de la societat d'auditoria i totes les persones que hagin intervingut en la realització de l'auditoria estan obligats a mantenir el secret de tota la informació que coneguin en l'exercici de la seva activitat, i no poden fer-ne ús per a finalitats diferents de les de la mateixa auditoria de comptes.

2. No obstant això, i sense perjudici del que s'estableix a les clàusules del contracte d'auditoria, poden, en tot cas, accedir a la documentació referent a cada auditoria de comptes, i queden subjectes a l'obligació establerta en l'apartat anterior:

- a) El supervisor, en l'exercici de les funcions legalment atribuïdes de control i disciplina de l'exercici de l'activitat d'auditoria de comptes.
- b) Les persones que resultin designades per resolució judicial.

- c) Les persones que estiguin autoritzades per llei.
- d) La Branca d'Auditors del Col·legi Oficial d'Economistes d'Andorra, a l'efecte exclusiu de verificar l'observança de les pràctiques i els procediments interns d'actuació dels seus membres en l'exercici de la seva activitat d'auditoria de comptes.
- e) Els auditors de comptes i les societats d'auditoria, en el supòsit de substitució d'auditor de comptes o societat d'auditoria de l'entitat. En aquest supòsit de substitució, l'auditor de comptes o la societat d'auditoria predecessors permeten l'accés, per part de l'auditor de comptes o societat d'auditoria successors, a tota la informació relacionada amb l'entitat auditada.
- f) Les entitats o òrgans del sector públic estatal o comunal en l'exercici de les seves funcions.
- g) Les autoritats competents de tercers països amb els quals s'hagin establert acords d'intercanvi d'informació.

Article 19. *Conservació i custòdia de la documentació referent a cada auditoria*

Els auditors de comptes i les societats d'auditoria de comptes han de conservar i custodiar durant el termini de cinc anys, a comptar de la data de l'informe d'auditoria, la documentació referent a cada auditoria de comptes que hagin efectuat, inclosos els papers de treball de l'auditor que constitueixin les proves i el suport de les conclusions que constin a l'informe, així com les anàlisis d'independència a què fa referència l'apartat 4 de l'article 15 d'aquesta Llei.

El supervisor pot demanar formalment la conservació i la custòdia d'aquesta documentació per a períodes superiors a cinc anys en el cas que hi hagi alguna inspecció oberta i fins que finalitzi.

Article 20. *Honoraris d'auditoria*

Els honoraris corresponents als serveis d'auditoria es fixen, en tot cas, abans que comenci l'exercici de les seves funcions i per a tot el període en què hagin de ser efectuades per acord entre l'auditor o la societat d'auditoria i el seu client. Els honoraris mencionats no poden estar influïts o determinats per la prestació de serveis addicionals a l'entitat auditada, ni poden basar-se en cap tipus de contingència o condició distinta a canvis en les circumstàncies que van servir de base per fixar els honoraris. Per l'exercici d'aquesta funció, ni els auditors de comptes ni les societats d'auditoria no poden percebre una altra remuneració o avantatge.

Els honoraris professionals es determinen en funció de la complexitat de l'encàrrec, la càrrega de treball estimada i la categoria professional de les persones destinades a l'auditoria. La Branca d'Auditors del Col·legi Oficial d'Economistes d'Andorra pot emetre normes orientatives per als auditors de comptes sobre l'estimació de la càrrega de treball i pot establir els honoraris mínims recomanats que els auditors han d'intentar aplicar en els treballs d'auditoria per categories professionals i tipologia de treballs.

Secció quarta. Responsabilitat dels auditors**Article 21.** *Règim de responsabilitat*

1. La responsabilitat dels auditors de comptes i les societats d'auditoria és exigible de forma proporcional a la responsabilitat directa pels danys i perjudicis econòmics que puguin causar per la seva actuació professional tant a l'entitat auditada com a un tercer en la quantia i la forma que reglamentàriament s'estableixin.

Aquest límit opera de forma agregada tant respecte a la societat auditada com a qualsevol altre tercer que hagi sofert un dany com a conseqüència de l'informe d'auditoria.

A aquests efectes, s'entén per tercer qualsevol persona física o jurídica, pública o privada, que acrediti que actuà, o deixà d'actuar, prenent en consideració l'informe d'auditoria quan aquest element era essencial i apropiat per formar el seu consentiment, motivar la seva actuació o prendre la seva decisió.

La responsabilitat civil és exigible de forma personal i individualitzada, amb exclusió del dany o perjudici causat per la mateixa entitat auditada o per tercers.

No es comptabilitza en aquest límit l'import de possibles sancions imposades als auditors de comptes i les societats d'auditoria per l'incompliment de la normativa vigent.

2. S'exceptuen del que es preveu en l'apartat anterior els supòsits en els quals existeixi dol de l'auditor de comptes o de la societat d'auditoria, en aquest cas la responsabilitat, que atén els danys efectivament causats i no està subjecta als límits indicats en l'apartat 1.
3. En cap cas, els auditors no són responsables dels danys causats pels administradors o pels directius de la societat auditada.
4. Quan l'auditoria de comptes l'efectui un auditor que pertanyi a una societat d'auditoria, responen solidàriament tant l'auditor que hagi signat l'informe d'auditoria com la societat, amb la limitació exposada als apartats anteriors.
5. L'acció contra els auditors de comptes i les societats d'auditoria caduca al cap de quatre anys, a comptar de la data d'emissió de l'informe d'auditoria.
6. Els auditors de comptes i les societats d'auditoria poden fixar, de mutu acord amb l'entitat auditada, limitacions específiques a la responsabilitat per l'exercici de l'activitat. Si és el cas aquestes limitacions han d'aparèixer emfatitzades tant en el contracte com en el mateix informe d'auditoria.

Article 22. Fiança o aval i assegurança de responsabilitat civil

Per respondre dels danys i perjudicis que puguin causar per l'exercici de la seva activitat, els auditors de comptes i les societats d'auditoria estan obligats a prestar fiança en forma de dipòsit en efectiu o aval en entitat financera i assegurança de responsabilitat civil per la quantia i en la forma que reglamentàriament s'estableixin. La quantia, en tot cas, és proporcional al seu volum de negoci en l'activitat d'auditoria.

Capítol quart. Supervisió i control de qualitat**Article 23. Sistema de supervisió**

1. Tots els auditors de comptes i societats d'auditoria, inscrits al Registre d'auditors de comptes, queden sotmesos al Sistema de Supervisió d'Auditoria de Comptes, objectiu i independent, que té per objecte desenvolupar el control i la supervisió de l'auditoria.
2. El Sistema de Supervisió d'Auditoria de Comptes depèn orgànicament del ministeri encarregat de les finances i està regit per un supervisor d'Auditoria de Comptes, que és nomenat pel cap de Govern a proposta del ministre encarregat de les finances, per temps indefinit, sense perjudici de la possibilitat de dimissió o cessament.
3. Aquest supervisor no ha de provenir necessàriament de la funció pública. Quan el supervisor d'Auditoria de Comptes és nomenat entre els funcionaris adscrits a l'Administració general, se li apliquen les disposicions de la Llei de la funció pública i les seves disposicions reglamentàries; altrament, quan el nomenament del supervisor s'efectui entre persones que no siguin funcionaris adscrits a l'Administració general, es formalitza un contracte que es regeix per la Llei de relacions laborals.
4. El Govern, a proposta del ministeri encarregat de les finances, acorda la remuneració del supervisor d'Auditoria de Comptes, d'acord amb la naturalesa, l'abast, les funcions públiques i les responsabilitats d'aquest càrrec en virtut d'aquesta Llei i la Llei 32/2014, del 27 de novembre, de sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal.
5. Les funcions i responsabilitats del supervisor d'Auditoria de Comptes són les que estableix aquesta Llei, així com totes les que es determinin reglamentàriament.
6. El supervisor d'Auditoria de Comptes exerceix les seves funcions de supervisió de manera independent i objectiva, sense rebre instruccions de cap òrgan extern. No obstant això, en l'exercici de la potestat sancionadora, les infraccions lleus són resoltes directament pel supervisor, mentre que les greus i molt greus són valorades i aprovades per la Comissió de Supervisió d'Auditoria de Comptes (CSA), que és l'òrgan responsable de dictar la resolució final en aquests casos.
7. Aquest supervisor presideix la Comissió de Supervisió d'Auditoria de Comptes, que ha d'incloure la participació de tres representants de la Branca d'Auditors del Col·legi Oficial d'Economistes d'Andorra, un de

la Intervenció General, un de l'Autoritat Financera Andorrana i un del Tribunal de Comptes. Les decisions de la Comissió han de ser aprovades per majoria i en cas d'empat el president té vot diriment.

8. La composició, el funcionament i el desenvolupament de l'activitat de la Comissió i del Sistema de Supervisió d'Auditoria de Comptes es defineixen reglamentàriament. Els eixos estratègics principals de la mateixa Comissió són els següents:

- a) Definir les línies estratègiques del Sistema de Supervisió d'Auditoria de Comptes i comentar els resultats agregats o anonimitzats de les inspeccions efectuades.
- b) Definir les línies estratègiques de la formació contínua que s'ha de proposar als seus membres.
- c) Debatre i aprovar els eixos estratègics del desenvolupament de la professió a Andorra.

Article 24. *Atribució de la funció de supervisió de l'auditoria*

1. Adscrit al ministeri encarregat de les finances, es crea el Sistema de Supervisió d'Auditoria de Comptes, que sota la direcció del supervisor d'Auditoria de Comptes té encomanada la funció de supervisar les auditories de comptes d'acord amb les disposicions d'aquesta Llei i les seves normes de desenvolupament.
2. El Registre d'auditors de Comptes depèn del Sistema de Supervisió d'Auditoria de Comptes.

Article 25. *Competències assignades al supervisor d'auditoria*

1. En l'exercici de la seva funció de supervisió, correspon al supervisor d'Auditoria de Comptes:
 - a) L'exercici de la supervisió de l'auditoria de comptes, que es fa d'ofici quan l'interès general ho exigeixi mitjançant inspecció dels treballs d'auditoria.
 - b) L'exercici de la potestat disciplinària en relació amb les infraccions lleus, desenvolupant les actuacions d'investigació que siguin necessàries i imposant, si escau, les sancions corresponents de conformitat amb aquesta Llei.
 - c) La promoció de la signatura d'acords amb altres estats que permetin garantir una cooperació efectiva en matèria de supervisió.
2. En particular, el supervisor d'Auditoria de Comptes té les responsabilitats últimes següents:
 - a) Autoritzar o revocar la inscripció al Registre d'auditors de Comptes dels auditors legals i les societats d'auditoria.
 - b) Proposar al Govern modificacions normatives que afectin la professió de l'auditoria de comptes.
 - c) Supervisar i controlar el compliment de la legislació vigent en matèria d'auditoria de comptes.
 - d) Supervisar la formació contínua dels auditors de comptes.
 - e) Supervisar les proves de l'examen de competència professional previst a l'article 9.
3. En matèria sancionadora:
 - a) El supervisor d'Auditoria de Comptes pot imposar directament sancions per infraccions lleus.
 - b) En cas d'infraccions greus o molt greus, el supervisor d'Auditoria de Comptes eleva una proposta de resolució a la Comissió de Supervisió d'Auditoria de Comptes (CSA). La CSA té la potestat exclusiva per decidir sobre la imposició d'aquestes sancions, i pot aprovar, modificar o refusar la proposta del supervisor. La resolució adoptada per la CSA és vinculant i té efectes executius immediats.
4. El supervisor d'Auditoria de Comptes exerceix aquestes funcions de manera independent i objectiva, sense rebre instruccions de cap òrgan extern, excepte en l'àmbit sancionador en relació amb infraccions greus i molt greus, en què la decisió final correspon a la Comissió de Supervisió d'Auditoria de Comptes.

Article 26. *Facultats de supervisió*

1. En l'exercici de la seva funció supervisora, el supervisor d'Auditoria de Comptes pot efectuar les actuacions de comprovació, inspecció, investigació i disciplina que estimi necessàries, en relació amb les persones i les entitats audidores, sempre que raonablement sigui necessari per a l'exercici de les seves funcions. En concret, pot:

- a) Accedir a qualsevol dada, registre o informació relacionat amb l'activitat d'auditoria de comptes en poder dels auditors de comptes i societats d'auditoria i rebre'n o obtenir-ne còpies relacionades amb l'activitat d'auditoria de comptes.
- b) Efectuar investigacions i inspeccions, així com les comprovacions que consideri necessàries.
- c) Accedir a qualsevol dada, registre o informació que estigui en poder dels subjectes esmentats en l'article anterior, i diferents dels esmentats a la lletra a d'aquest apartat, sempre que sigui necessari per al compliment adequat de les funcions atribuïdes al supervisor d'Auditoria de Comptes.
- d) Requerir que es posi fi a tota pràctica que sigui contrària a la normativa reguladora de l'activitat de l'auditoria de comptes.

Aquesta decisió es pot adoptar com a mesura cautelar en el transcurs d'un expedient sancionador o com a mesura al marge de l'exercici de la potestat sancionadora, sempre que sigui necessari per a la protecció eficaç de tercers o el correcte funcionament dels mercats, i s'ha de mantenir mentre romangui la causa que l'hagi motivat.

- e) Imposar les sancions i mesures administratives que, si escau, corresponguin de conformitat amb el que està previst en aquest títol.

2. Les facultats a què fa referència l'apartat anterior poden ser exercides directament, en col·laboració amb altres autoritats nacionals o mitjançant sol·licitud a les autoritats judicials andorranes competents.

3. La Comissió de Supervisió d'Auditoria de Comptes pot remetre als òrgans jurisdiccionals fets o circumstàncies que puguin suposar indicis de delictes.

4. Totes les persones que participin o hagin participat en la funció de supervisió per prestar els seus serveis a la Comissió de Supervisió d'Auditoria de Comptes queden subjectes a l'obligació de secret professional.

5. El supervisor d'Auditoria de Comptes ha de tenir la qualificació tècnica i l'experiència professional necessàries en els termes establerts a l'article 9 d'aquesta Llei i en les disposicions reglamentàries que la despleguin.

Article 27. *Impugnació de les resolucions del supervisor d'Auditoria de Comptes i de la Comissió de Supervisió d'Auditoria de Comptes*

Tant les resolucions dictades pel supervisor d'Auditoria de Comptes com per la Comissió de Supervisió d'Auditoria de Comptes en l'exercici de les seves funcions poden ser objecte de recurs administratiu davant del Govern, seguint els preceptes marcats pel Codi de l'Administració.

Article 28. *Inspeccions*

1. Els auditors de comptes i les societats d'auditoria estan subjectes a un sistema d'inspeccions objectiu, independent, regular i preventiu, amb la finalitat d'assegurar la credibilitat i la confiança a les auditories de comptes per part del mercat.

2. Les inspeccions es porten a terme sobre la comprovació oportuna d'auditories de comptes seleccionades en la forma i amb les característiques que reglamentàriament es determini, i inclouen una avaluació objectiva del compliment de les normes d'auditoria i dels requisits d'independència aplicables, de la quantitat i la qualitat dels recursos utilitzats. Així mateix, disposen d'una avaluació del sistema de control de qualitat intern de la societat d'auditoria.

3. Cada inspecció ha de ser objecte d'un informe en el qual figurin les principals conclusions obtingudes. Les recomanacions de la inspecció han de ser seguides per l'auditor de comptes i la societat d'auditoria en el termini que s'estableixi reglamentàriament.

4. Els resultats generals de les inspeccions efectuades es fan públics anualment de tal manera que no s'identifiquin els auditors o les societats d'auditoria inspeccionats.

5. El desenvolupament del sistema d'inspeccions és responsabilitat de la Direcció de Supervisió d'Auditoria de Comptes i s'emmarca en el sistema de supervisió i les seves línies estratègiques aprovades per la Comissió de Supervisió d'Auditoria.

Capítol cinquè. Infraccions i sancions

Article 29. Règim sancionador

1. El règim sancionador aplicable als auditors de comptes i a les societats d'auditoria de comptes sotmesos a aquesta Llei es regeix per les normes contingudes en aquest capítol.
2. Correspon al supervisor la potestat sancionadora i l'exerceix de conformitat amb el que estableix aquesta Llei. El supervisor d'Auditoria de Comptes és responsable de la imposició de sancions lleus. En cas d'infraccions greus o molt greus, el supervisor eleva una proposta de resolució a la Comissió de Supervisió d'Auditoria de Comptes (CSA), que té la potestat per aprovar, modificar o refusar la proposta i dictar la resolució final. La decisió de la CSA és vinculant i té efectes executius immediats.

Article 30. Infraccions

1. Les infraccions comeses pels auditors de comptes i les societats d'auditoria de comptes en l'exercici de les seves funcions es classifiquen en molt greus, greus i lleus.
2. Es consideren infraccions molt greus les que impliquin una transgressió molt significativa de les obligacions fonamentals de l'auditor de comptes. En particular, es qualifiquen com a tals les següents:
 - a) L'emissió d'informes d'auditoria de comptes l'opinió dels quals no correspon a les proves obtingudes per l'auditor en el seu treball, sempre que s'hagi demostrat que hi ha hagut dol o una negligència especialment greu i inexcusable.
 - b) L'incompliment del que disposen els articles 15, 16 i 17 d'aquesta Llei, en relació amb el deure d'independència dels auditors de comptes sempre que hagi intervingut dol o negligència especialment greu i inexcusable.
 - c) Així mateix, es considera infracció molt greu dur a terme treballs d'auditoria de comptes sense estar inscrit com a exercent al Registre d'Auditors de Comptes.
3. Es consideren infraccions greus les que impliquin una transgressió significativa de les obligacions fonamentals de l'auditor. En particular, es qualifiquen com a tals les següents:
 - a) L'emissió d'informes d'auditoria de comptes l'opinió dels quals no correspon a les proves obtingudes per l'auditor en el seu treball.
 - b) L'incompliment greu del que es disposa en els articles 15, 16 i 17 d'aquesta Llei, en relació amb el deure d'independència dels auditors de comptes.
 - c) L'incompliment del deure de secret establert en l'article 18 d'aquesta Llei.
 - d) La utilització intencionada i en benefici propi o aliè d'informació obtinguda durant l'exercici de les funcions pròpies d'una auditoria per a fins distints al propi de l'auditoria de comptes, tret que l'ús estigui expressament autoritzat per l'entitat auditada.
 - e) L'incompliment de l'obligació de realitzar una auditoria de comptes contractada en ferm o acceptada, en el cas de designació judicial, per causes imputables a l'auditor de comptes o a la societat d'auditoria, sempre que no incorrin en causa d'incompatibilitat o de força major.
 - f) L'incompliment de l'obligació de permetre a l'auditor de comptes o societat d'auditoria successora, en cas que es substitueixi l'auditor de comptes de la societat auditada, o l'auditor de comptes o societat d'auditoria del grup, en el cas de l'auditoria de comptes consolidades, l'accés a la documentació relacionada amb l'entitat auditada o amb les entitats consolidades, respectivament.
4. Es consideren infraccions lleus qualsevol acció i omissió que suposin l'incompliment de la norma d'auditoria o de les disposicions d'aquesta Llei i que no estiguin incloses en els apartats anteriors.
5. No es considera incompliment de les normes d'auditoria el que es derivi d'una discrepància jurídica o tècnica raonablement justificada. A aquest efecte, la informació continguda als papers de treball de l'auditor o la societat han de permetre concloure sobre la raonabilitat de la interpretació efectuada.

Article 31. Sancions

1. Per la comissió d'infraccions molt greus es pot imposar a l'infractor, quan es tracti d'un auditor de comptes persona física, les sancions següents:

- a) Multa per un import mínim de 10.001 euros i un màxim de 20.000 euros.
- b) Suspensió de l'autorització i baixa temporal en el Registre d'Auditors de Comptes per un termini de dos anys i un dia fins a cinc anys.
- c) Revocació de l'autorització i baixa definitiva al Registre d'Auditors de Comptes quan de la infracció s'hagin derivat efectivament perjudicis especialment greus per a l'entitat auditada o per al mercat.

2. Per la comissió d'infraccions greus es pot imposar a l'infractor, quan es tracti d'un auditor de comptes persona física, les sancions següents:

- a) Multa per un import mínim de 5.001 euros i un màxim de 10.000 euros.
- b) Suspensió de l'autorització i baixa temporal al Registre d'Auditors de Comptes per un termini de fins a dos anys.

3. Per la comissió d'infraccions lleus es pot imposar a l'infractor, quan sigui un auditor de comptes persona física, les sancions següents:

- a) Multa per un import de fins a 5.000 euros.
- b) Amonestació privada.

4. Per la comissió d'infraccions molt greus es pot imposar a la societat d'auditoria infractora una multa per un import que no pot ser inferior a 8.001 euros ni superior a 16.000 euros.

5. A l'auditor de comptes, designat a aquest efecte, que signi en nom d'una societat d'auditoria corresponent de la infracció molt greu comesa per una societat d'auditoria se li pot imposar les sancions següents:

- a) Multa per un import mínim de 2.001 euros i un màxim de 4.000 euros.
- b) Suspensió de l'autorització i baixa temporal al Registre d'Auditors de Comptes per un termini de dos anys i un dia fins a cinc anys.
- c) Retirada de l'autorització i baixa definitiva al Registre d'Auditors de Comptes quan de la infracció s'hagin derivat efectivament perjudicis especialment greus per a la societat auditada o per al mercat.

6. Per la comissió d'infraccions greus es pot imposar a la societat d'auditoria infractora una sanció de multa per un import que no pot ser inferior a 3.000 euros ni superior a 6.500 euros.

7. A l'auditor de comptes, designat a aquest efecte, que signi en nom d'una societat d'auditoria corresponent de la infracció greu comesa per una societat d'auditoria es pot imposar les sancions següents:

- a) Multa per un import mínim de 2.001 euros i un màxim de 3.500 euros.
- b) Suspensió de l'autorització i baixa temporal al Registre d'Auditors de Comptes per un termini de fins a dos anys.

8. Per la comissió d'infraccions lleus es pot imposar a la societat d'auditoria infractora una sanció de multa per un import de fins a 5.000 euros.

9. A l'auditor de comptes, designat a aquest efecte, que signi en nom d'una societat d'auditoria corresponent de la infracció lleu se li pot imposar una sanció d'amonestació privada.

10. Les sancions aplicables a cada cas per la comissió d'infraccions es determinen a partir dels criteris següents:

- a) La naturalesa i importància de la infracció.
- b) La gravetat del perjudici o dany causat.
- c) L'existència d'intencionalitat.
- d) Tractar-se d'una entitat d'interès públic.
- e) Les conseqüències desfavorables per a l'economia nacional.
- f) La comissió repetida d'infraccions.

- g) La circumstància d'haver efectuat per iniciativa pròpia actuacions dirigides a esmenar la infracció o a minorar-ne els efectes o l'existència prèvia de sistemes i mesures destinades a evitar la comissió d'infraccions.
- h) Tractar-se d'entitats subjectes a supervisió o control per part d'organismes públics o de societats els valors de les quals es trobin admesos a negociació en un mercat secundari oficial.
- i) La intervenció de l'entitat auditada.
- j) L'existència de diverses interpretacions raonables de les disposicions normatives o tècniques que hagin portat a entendre comesa la infracció.

11. La imposició d'una sanció per infracció molt greu o greu porta aparellada, com a sanció accessòria, la incompatibilitat de l'auditor de comptes o societat d'auditoria respecte als comptes anuals de la mencionada empresa o entitat corresponents als tres primers exercicis que s'iniciïn amb posterioritat a la data en què la sanció adquireixi fermesa, quan la imposició d'una sanció per infracció molt greu o greu sigui conseqüència d'un treball d'auditoria de comptes a una determinada empresa o entitat.

12. En el supòsit de la comissió, per part de subjectes no auditors, de la infracció prevista en l'apartat 3 de l'article 32 per incompliment de la prohibició establerta en l'article 15.6, se'ls imposa la multa establerta en l'apartat 2.a) d'aquest article. Per la seva part, la societat d'auditoria no és considerada responsable per aquesta causa però ha d'abstenir-se de portar a terme l'auditoria dels comptes del client dels tres exercicis que s'iniciïn amb posterioritat a haver-se produït la circumstància descrita en l'esmentat apartat 3 de l'article 32.

Article 32. Resolució del procediment sancionador

1. Les resolucions mitjançant les quals s'imposin qualssevol de les sancions previstes en aquesta Llei solament són executives quan hagin guanyat fermesa.
2. Quan es tracti d'infraccions molt greus o greus es publica i se n'inscriu la part dispositiva al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* i al Registre d'Auditors de Comptes, respectivament, un cop que la resolució sancionadora sigui ferma, per haver-se resolt els recursos interposats en via administrativa o per haver transcorregut els terminis per interposar-los. Així mateix, quan es tracti d'infraccions lleus, excepte les amonestacions privades, se n'inscriu la part dispositiva al Registre d'Auditors de Comptes, un cop que la resolució sigui ferma en els termes abans assenyalats.
3. En els casos de suspensió o retirada de l'autorització i de baixa temporal o definitiva en el Registre d'Auditors de Comptes, els auditors de comptes i les societats d'auditoria han d'adoptar les mesures necessàries per salvaguardar la documentació referent a les auditories de comptes que hagin efectuat segons el que s'estableix en l'article 19.

Article 33. Prescripció de les infraccions

1. Les infraccions lleus prescriuen al cap de sis mesos, les greus al cap de divuit mesos i les molt greus al cap de tres anys de la comissió.
2. En el cas que la infracció s'hagi produït en relació amb una auditoria concreta, s'entén que la comissió de la mateixa infracció es produeix en la data de signatura de l'informe.
3. La prescripció s'interromp per la iniciació, amb coneixement de l'interessat, del procediment sancionador, i el termini torna a córrer si l'expedient roman paralitzat durant més de sis mesos per causa no imputable a l'auditor de comptes o la societat d'auditoria de comptes subjectes al procediment.

Article 34. Caducitat

El procediment sancionador ha de concloure en el termini d'un any comptat des de la notificació de la infracció, excepte que el procediment estigui paralitzat per causa de l'expedientat; en aquest cas, s'afegeix aquest temps de paralització al termini d'un any. S'entén que el procediment conclou en la data en què es considera notificat l'acte administratiu de la resolució.

El venciment del termini establert a l'apartat anterior sense que s'hagi notificat la resolució expressa produeix la caducitat del procediment. La declaració de caducitat es pot dictar d'ofici o a instància de l'auditor o la

societat interessats, i provoca l'arxivament definitiu de les actuacions. La caducitat impedeix que comenci un nou procediment sancionador per la mateixa infracció.

Capítol sisè. Taxes per la prestació de serveis en l'àmbit de l'auditoria de comptes

Article 35. *Taxa d'inscripció al Registre d'Auditors de Comptes*

1. S'estableix una taxa d'inscripció al Registre d'Auditors de Comptes.
2. El fet generador de la taxa és la primera inscripció d'una persona física o una persona jurídica. Es considera com a primera inscripció la que faci una persona física o una persona jurídica prèviament inscrita però que no ha liquidat la taxa de manteniment al Registre d'Auditors de Comptes durant un any o ha estat suspesa del Registre en el marc d'un procediment sancionador.
3. L'obligat tributari és la persona física o jurídica que sol·licita que se la inscrigui.
4. La quota tributària ve determinada per una quantitat fixa segons la tipologia de persona que s'inscriu al Registre d'Auditors de Comptes.

Concepte de la taxa	Quota tributària de la taxa d'inscripció
Inscripció d'una persona física	1.000 euros
Inscripció d'una persona jurídica	3.000 euros

5. La taxa es merita en el moment de la resolució favorable de la sol·licitud d'inscripció al Registre d'Auditors de Comptes.

Article 36. *Taxa de manteniment al Registre d'Auditors de Comptes*

1. S'estableix una taxa de manteniment al Registre d'Auditors de Comptes.
2. El fet generador és el manteniment anual de la inscripció al Registre d'Auditors de Comptes a partir de l'any posterior al desenvolupament de la primera inscripció.
3. L'obligat tributari és la persona física o jurídica que sol·licita que se la inscrigui.
4. La quota tributària ve determinada per una quantitat fixa segons la tipologia de persona que s'inscriu al Registre d'Auditors de Comptes.

Concepte de la taxa	Quota tributària de la taxa de manteniment
Manteniment al Registre d'una persona física	200 euros
Manteniment al Registre d'una persona jurídica	600 euros
Manteniment al Registre d'una persona física no exercent	100 euros
Manteniment al Registre d'una persona jurídica no exercent	300 euros

5. La taxa es merita anualment el 31 de gener. El primer any de meritació és l'any posterior a l'any en què s'ha fet la primera inscripció.

Article 37. *Taxa associada a la prestació de serveis d'auditoria de comptes*

1. S'estableix una taxa associada a la prestació de serveis d'auditoria de comptes.
2. El fet generador és la facturació de serveis d'auditoria de comptes.
3. L'obligat tributari és la persona física o jurídica que factura els serveis d'auditoria de comptes.
4. La quota tributària correspon a l'1% dels serveis d'auditoria de comptes facturats, amb un topall màxim de 500 euros per cada informe emès.
5. La taxa es merita anualment i el 31 de d'octubre de cada any es liquida l'import meritat per totes les auditories emeses en el període de dotze mesos anterior al 30 de setembre del mateix any. L'obligat tributari ha d'informar de manera desglossada de la facturació corresponent el servei d'auditoria de comptes seguint els models que es desenvolupin reglamentàriament.

Article 38. *Actualització de les taxes per la prestació de serveis en l'àmbit de l'auditoria de comptes*

L'import de les taxes definides en aquest capítol es pot actualitzar mitjançant la Llei del pressupost general.

Disposició addicional primera

1. Sense perjudici del que estableixen altres disposicions, s'han de sotmetre en tot cas a l'auditoria de comptes prevista en l'article 1 d'aquesta Llei les societats o entitats, sigui quina sigui la seva naturalesa jurídica, en les quals concorri alguna de les circumstàncies següents:

- a) Les entitats d'interès públic.
- b) Les entitats operatives del sistema financer andorrà.
- c) Les entitats asseguradores i reasseguradores.
- d) Els proveïdors de serveis d'actius virtuals.
- e) Els proveïdors de serveis de finançament participatiu.
- f) Les entitats privades que rebin subvencions, ajudes o duguin a terme obres, prestacions, serveis o subministrin béns a l'Estat i altres organismes públics dins dels límits que el Govern fixi reglamentàriament.
- g) Totes les fundacions.

2. A més, queden sotmeses a l'auditoria de comptes establerta en l'article 1 d'aquesta Llei les empreses i altres entitats que superin els límits establerts a la Llei de societat anònimes i de responsabilitat limitada, i els altres casos que també determini la legislació andorrana.

Disposició addicional segona

L'incompliment per part de les societats d'auditoria dels requisits exigits en l'article 10 d'aquesta Llei per a la inscripció en el Registre d'Auditors de Comptes dona lloc a la baixa en el dit Registre quan l'incompliment esmentat es produeixi durant un temps superior a sis mesos.

Malgrat el que s'estableix anteriorment, es dona de baixa en el Registre d'Auditors de Comptes les societats d'auditoria que no hagin atès el requeriment d'esmena o de compliment que, si escau, hagi sol·licitat el supervisor en el termini concedit a aquest efecte, encara que no hagi transcorregut l'esmentat termini de sis mesos.

Les societats d'auditoria donades de baixa d'acord amb el que es determina en aquesta disposició poden tornar a sol·licitar l'alta en el Registre d'Auditors de Comptes quan compleixin tots els requisits establerts per a aquest fi en aquesta Llei.

Disposició addicional tercera

1. No obstant el que disposen els articles 9 i 10 d'aquesta Llei, l'Autoritat Financera Andorrana pot autoritzar que l'auditoria d'una entitat bancària o d'una companyia asseguradora del ram de vida subjectes a la seva supervisió la porti a terme una societat d'auditoria o un soci auditor habilitats per efectuar auditories en un tercer país que tingui com a mínim els mateixos estàndards que els requerits per aquesta Llei quan consideri que hi ha raons d'interès públic, especialització o independència per a aquest fi. També pot autoritzar que sigui designat, per una societat d'auditoria andorrana, un soci auditor habilitat en un tercer país que tingui com a mínim els mateixos estàndards que els requerits per aquesta Llei.

2. En el cas de les entitats financeres –no bancàries– de crèdit especialitzat, entitats de diners electrònics i societats de gestió d'organismes d'inversió col·lectiva que pertanyin a grups bancaris andorrans, així com dels organismes d'inversió col·lectiva de dret andorrà que aquests grups gestionin, quan es consideri que l'auditor o auditors amb residència permanent i efectiva al Principat d'Andorra i inscrits al Registre d'Auditors de comptes d'Andorra de la mateixa xarxa que la societat d'auditoria autoritzada per auditar el grup bancari no compleixen els criteris d'especialització o independència, l'Autoritat Financera Andorrana pot autoritzar un soci auditor habilitat per fer auditories en un tercer país que tingui com a mínim els mateixos estàndards que els requerits per aquesta Llei, sempre que se segueixin els principis següents:

a) S'ha de prioritzar que la direcció i la signatura dels treballs d'auditoria siguin dutes a terme de forma conjunta per l'auditor amb residència permanent i efectiva al Principat d'Andorra i inscrit al Registre d'auditors de comptes d'Andorra i l'auditor especialista no resident autoritzat per l'AFA.

b) Quan no sigui viable el procediment indicat en la lletra *a* per motius justificats, com ara possibles problemes d'independència, situacions de conflicte d'interès, incloent-hi la rotació del soci, o malaltia degudament acreditada, i sempre que la firma disposi d'almenys un auditor amb residència permanent i efectiva al Principat d'Andorra inscrit al Registre d'auditors de comptes del Principat d'Andorra, de manera excepcional, l'auditoria pot ser dirigida i signada per un auditor de la mateixa xarxa que estigui habilitat en un tercer país que tingui com a mínim els mateixos estàndards que els requerits per aquesta llei.

3. La societat d'auditoria o l'auditor del tercer país autoritzat per l'Autoritat Financera Andorrana està subjecta a les prescripcions d'aquesta Llei en tot el que no es refereixi a l'habilitació per exercir l'auditoria de comptes a Andorra i s'hauran d'inscriure al Registre d'auditors de comptes d'Andorra, un cop autoritzats.

4. En aquest sentit, ha de documentar de forma fefaent davant l'AFA l'existència d'una fiança o aval suficient i d'una assegurança de responsabilitat civil segons requereix l'article 22 d'aquesta Llei. La forma i quantia de la dita fiança o aval es desenvolupen reglamentàriament.

Disposició transitòria. Residència efectiva a Andorra

Mentre els acords entre Andorra i la Unió Europea no ho disposin altrament, i amb l'excepció dels casos previstos a la disposició addicional tercera d'aquesta Llei, els auditors de comptes que desenvolupin les seves activitats a Andorra han de complir amb els punts següents:

a) Els signataris d'informes d'auditoria han de tenir la residència permanent i efectiva al Principat d'Andorra i estar degudament inscrits al Registre d'auditors de comptes; o

b) Els signataris d'informes d'auditoria han de tenir una societat establerta al Principat d'Andorra amb les autoritzacions corresponents per exercir l'activitat d'auditoria de comptes, i la persona física que signi l'informe ha de complir els requisits inclosos a l'apartat *a* anterior.

Disposició derogatòria primera

Queda derogat l'article 35bis de la Llei 10/2013, del 23 de maig, de l'Autoritat Financera Andorrana.

Disposició derogatòria segona

Amb l'entrada en vigor d'aquesta Llei queda derogada la Llei 10/2024, del 27 de maig, d'auditoria de comptes del Principat d'Andorra, i la Llei 8/2025, del 15 d'abril, de modificació de la Llei 10/2024, del 27 de maig, d'auditoria de comptes del Principat d'Andorra, així com totes les disposicions de rang igual o inferior que en contradiguin el contingut.

Disposició final primera

El Govern té dos anys des de l'entrada en vigor de la Llei 10/2024, del 27 de maig, d'auditoria de comptes del Principat d'Andorra per fer-ne el desenvolupament reglamentari.

Disposició final segona

El Col·legi Oficial d'Economistes d'Andorra, en el termini màxim d'un any des de l'entrada en vigor de la Llei 10/2024, del 27 de maig, d'auditoria de comptes del Principat d'Andorra, ha de modificar els seus estatuts i incorporar-hi la branca especialitzada per als professionals de l'auditoria d'acord amb els requisits establerts en aquesta Llei.

Mentre el Col·legi no hagi adaptat els seus estatuts, ha d'acceptar la col·legiació dels auditors que, malgrat no complir tots els requisits establerts en els estatuts actuals, compleixin els requisits inclosos en aquesta Llei.

Disposició final tercera

Es modifica l'apartat primer de l'article 72 de la Llei 20/2007, del 18 d'octubre, de societats anònimes i de responsabilitat limitada, que queda redactat de la manera següent:

"Article 72. Auditoria de comptes

1. Les societats anònimes o de responsabilitat limitada han de sotmetre els comptes anuals a l'auditoria d'una persona que tingui la condició legal d'auditor de comptes, si durant dos exercicis consecutius concorren, almenys, dues de les circumstàncies següents:

- a) Que el total de les partides de l'actiu superi els tres milions sis-cents mil euros.
- b) Que l'import de la xifra anual del negoci superi els sis milions d'euros.
- c) Que el nombre de treballadors durant l'exercici sigui superior a cinquanta.

Adicionalment, si durant dos exercicis consecutius la facturació anual de les societats anònimes o de responsabilitat limitada supera els deu milions d'euros, aquestes han de sotmetre els comptes anuals a l'auditoria d'una persona que tingui la condició legal d'auditor de comptes."

Disposició final quarta. Modificació de l'article 3 de la Llei 1/2019, del 17 de gener, de la funció pública

Es modifica l'apartat 4 de l'article 3 de la Llei 1/2019, del 17 de gener, de la funció pública, que queda redactat de la manera següent:

"[...]

4. Així mateix, la Llei no és aplicable als òrgans de direcció administrativa següents:

- a) Alts càrrecs del Govern.
- b) Ambaixadors que no tinguin la condició de funcionaris.
- c) Interventor general que no tingui la condició de funcionari.
- d) Supervisor del Sistema d'Auditoria de Comptes que no tingui la condició de funcionari.
- e) Secretaris generals dels comuns i interventors comunals que no tinguin la condició de funcionaris.

"[...]"

Disposició final cinquena. Modificació de l'article 4 de la Llei 10/2013, del 23 de maig, de l'Autoritat Financera Andorrana

Es modifica l'apartat 5 de l'article 4 de la Llei 10/2013, del 23 de maig, de l'Autoritat Financera Andorrana, que queda redactat de la manera següent:

"[...]

5. Per a l'adequat exercici de les seves funcions i respectant les competències legals de les parts, l'AFA coopera amb el Govern, i amb altres autoritats o organismes nacionals, proveint assistència i intercanviant les informacions confidencials necessàries. En situacions d'urgència relacionades amb l'estabilitat del sistema financer andorrà, l'AFA pot intercanviar la informació que sigui pertinent amb les autoritats nacionals competents, organismes nacionals, així com amb els ministeris que escaigui. Quan l'intercanvi d'informació confidencial contingui dades personals, aquesta informació només pot ser intercanviada per part de l'AFA amb l'autoritat judicial penal, amb l'autoritat nacional competent en matèria de lluita contra el blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme, amb l'autoritat nacional competent en matèria de resolució, amb els organismes encarregats dels sistemes de garantia de dipòsits i inversions, amb el Cos de Policia, amb el supervisor d'Auditoria de Comptes i/o amb l'auditor extern respecte a les dades de l'entitat concernida. Així mateix, l'AFA pot col·laborar amb l'autoritat nacional competent en matèria de lluita contra el blanqueig de capital i el finançament del terrorisme en el marc d'investigacions o inspeccions en l'exercici de les seves funcions. L'AFA pot exercir les seves facultats supervisores i sancionadores mitjançant una sol·licitud a les autoritats judicials competents; en aquest sentit, pot sol·licitar i obtenir de la Batllia l'auxili judicial que necessiti per acomplir les seves funcions de control i supervisió.

"[...]"

Disposició final sisena. Modificació de l'article 31 bis de la Llei 10/2013, del 23 de maig, de l'Autoritat Financera Andorrana

Es modifica l'article 31 bis de la Llei 10/2013, del 23 de maig, de l'Autoritat Financera Andorrana, que queda redactat de la manera següent:

- "1. S'estableix una taxa anual per a la distribució a Andorra dels organismes d'inversió col·lectiva de dret estranger.
2. El fet generador d'aquesta taxa és el manteniment del registre dels OIC de dret estranger distribuïts a Andorra per part de l'AFA.
3. L'obligat tributari d'aquesta taxa és l'entitat supervisada que distribueix a Andorra un OIC de dret estranger.
4. La quota tributària ve determinada per una quantitat fixa, d'acord amb el que s'estableix a continuació:

Tipologia d'OIC	Quota tributària de la taxa anual
OIC de dret estranger sense compartiments	314 euros
OIC de dret estranger amb compartiments	314 euros + 209 euros per compartiment

5. Meritació i liquidació: aquesta taxa es percep, a tot tardar, el 30 d'abril de l'any en curs i en qualsevol cas l'any posterior a la seva inscripció. L'obligació de satisfer aquesta taxa s'extingeix quan es deixi de distribuir l'OIC de dret estranger a Andorra.

6. Actualització i modificació de les quotes tributàries:

- a) S'habilita l'AFA per actualitzar els imports fixats prèviament d'acord amb l'evolució de l'IPC. A aquest efecte, mitjançant un comunicat tècnic, l'AFA ha de comunicar les noves quotes tributàries al conjunt d'entitats afectades.
- b) Les quotes tributàries relatives a les taxes establertes en aquest article es poden actualitzar o modificar mitjançant la Llei de pressupost."

Disposició final setena. Modificació de l'article 19 de la Llei 7/2024, del 27 de maig, sobre organització i funcionament de les entitats operatives del sistema financer i l'abús de mercats

Es modifica l'apartat 7 de l'article 19 de la Llei 7/2024, del 27 de maig, sobre organització i funcionament de les entitats operatives del sistema financer i l'abús de mercats, que queda redactat de la manera següent:

"7. L'entitat auditora és nomenada per un període màxim de cinc anys, renovable, sense que en cap cas el còmput global d'aquest nomenament no pugui excedir els deu anys consecutius. Al venciment de cada nomenament, el consell d'administració de les entitats operatives del sistema financer, o la comissió del consell delegada a aquest efecte, ha de dur a terme un procés d'avaluació del seu auditor per considerar l'adequació o no de renovar-lo. Aquest procés d'avaluació ha de permetre valorar si l'auditor ha complert les seves obligacions legals, reguladores i professionals en el desenvolupament del seu mandat.

El consell d'administració ha d'informar l'AFA dels criteris emprats per a aquesta avaluació i de la seva conclusió i, si escau, sol·licitar l'autorització prèvia corresponent. Posteriorment, ha d'informar la junta general d'accionistes i proposar-li la renovació o el canvi d'auditor.

En tot cas, l'entitat auditora no pot tornar a ser contractada de nou fins que hagin transcorregut tres anys des de la finalització del darrer contracte.

El soci responsable de l'auditoria d'una entitat d'interès públic, de les definides en la Llei 10/2024, d'auditoria de comptes, no pot participar en l'auditoria durant més de cinc anys consecutius. El soci responsable de l'auditoria d'altres entitats subjectes a la supervisió de l'AFA que estiguin obligades a auditar-se no pot participar-hi durant més de vuit anys consecutius. Un cop superats aquests terminis, el soci no pot tornar a participar-hi fins que hagin transcorregut almenys tres exercicis."

Disposició final vuitena. Modificació de l'article 38 de la Llei 6/2015, del 15 de gener, del Fons de reserva de jubilació

Es modifica l'article 38 de la Llei 6/2015, del 15 de gener, del Fons de reserva de jubilació, que queda redactat de la manera següent:

"El Fons de reserva està sotmès a una auditoria de comptes anual per part d'una entitat auditora independent i de prestigi.

Els auditors externs i les entitats auditores han de respectar les normes ètiques professionals més exigents. En aquest sentit, els auditors externs i les entitats auditores han de tenir en consideració els principis reflectits en el Codi ètic de la Federació Internacional de Comptables (IFAC) i efectuar els treballs d'auditoria d'acord amb el que estableixen les Normes internacionals d'auditoria emeses per la Internacional Auditing and Assurance Standards Board i queden subjectes a les prescripcions de la Llei 10/2024, del 27 de maig, d'auditoria de comptes del Principat d'Andorra. En aquest sentit, han de documentar de forma fefaent davant el Fons de reserva de jubilació l'existència d'una fiança o aval suficient i d'una assegurança de responsabilitat civil segons requereix l'article 22 de la Llei 10/2024.

L'entitat auditora és nomenada per un període inicial màxim de cinc anys, renovable, sense que en cap cas el còmput global d'aquest nomenament no pugui excedir els deu anys consecutius. Quan es produeixi un canvi d'auditor, l'auditor sortint no pot auditar els comptes del Fons de reserva de jubilació durant, almenys, els tres exercicis següents.

La direcció i la signatura dels treballs d'auditoria poden correspondre a un o diversos socis d'una mateixa entitat auditora. Els informes d'auditoria han d'anar signats amb l'anagrama de l'entitat esmentada i és necessària la signatura dels socis responsables que han estat a càrrec del treball de camp dut a terme en l'entitat auditada. Els informes no poden ser signats per altres socis de la mateixa entitat que no hagin participat en el treball.

En cas que els auditors externs tinguin coneixement de l'existència d'elements susceptibles d'afectar significativament l'estabilitat del Fons de reserva, han d'emetre un informe adreçat a la Comissió Gestora, la qual té l'obligació de remetre'n una còpia al Consell d'Administració del Fons i al Govern com més aviat millor. Si en el termini de deu dies hàbils l'auditor no té constatació fefaent que s'ha produït aquesta tramesa, ha d'enviar directament una còpia de l'informe esmentat al Consell d'Administració del Fons i al Govern."

Disposició final novena

Aquesta Llei entra en vigor l'endemà de ser publicada al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* i s'ha d'aplicar als informes corresponents als exercicis comptables que s'iniciïn a partir de l'1 de gener del 2025.

Casa de la Vall, 15 de desembre del 2025

Carles Ensenyat Reig
Síndic General

Nosaltres els coprínceps la sancionem i promulguem i n'ordenem la publicació en el *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Emmanuel Macron
Copríncep d'Andorra
President de la República Francesa

Josep-Lluís Serrano Pentinat
Copríncep d'Andorra
Bisbe d'Urgell